

2024-03-06 Nr. NV-539

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-89(2) TAIS-23-17989(3)	DĖL JAUNIMO POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. IX-1871 2, 6, 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 6 ¹ , 6 ² , 6 ³ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2990		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2023-09-21	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-02-06	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA
<p>Seimo narė Viktorija Čmilytė-Nielsen siūlo įteisinti jaunimo darbuotojo profesiją, apibrėžti šiam darbuotojui taikomus reikalavimus ir funkcijas, numatyti, kad atvirąjį darbą su jaunimu, mobilųjį darbą su jaunimu, darbą su jaunimu gatvėje, jaunimo praktinių įgūdžių ugdymą galėtų vykdyti tik jaunimo darbuotojai (<i>planuotas įsigaliojimas – 2024-01-01</i>).</p> <p>Seimo narės teigimu ir remiantis tyrimų bei statistikos duomenimis, rodikliai įvairiose jaunimo politikos srityse (psichinė ir emocinė sveikata, savižudybės, rūkymas ir alkoholio vartojimas, neaktyvus dalyvavimas jaunimui skirtose užimtumo veiklose ir kt.) Lietuvoje išlieka sudėtingi, ypač paauglystės laikotarpiu. Trūksta infrastruktūros ir kryptingai apmokytų darbuotojų, kurie sugebėtų dirbti su jaunimu paauglystės periodu.</p> <p>Jaunimo darbuotojų, dirbančių atvirąjį darbą su jaunimu atvirose jaunimo centruose ar erdvėse, darbą su jaunimu gatvėje ar mobiliuose komandose, profesija Lietuvoje nėra įtraukta į profesijų sąrašą. Daugelyje Europos šalių (pvz., Estijoje, Suomijoje, Maltoje, Didžiojoje Britanijoje) jaunimo darbuotojas išskiriamas kaip atskira profesija, tokie darbuotojai rengiami universitetuose ir kolegijose. Lietuvoje jaunimo darbuotojų veikla nėra reglamentuota įstatymu (<i>šio darbuotojo veikla reguliuojama socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintu aprašu</i>).</p>

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS
<p>Siūloma iš esmės pritarti įstatymo projekto tikslui, tačiau pasiūlyti Seimui jį tobulinti:</p> <ul style="list-style-type: none"><u>Detalizuoti jaunimo darbuotojo apibrėžimą ir šio darbuotojo vykdomą veiklą, patikslinti funkcijas.</u><u>Patikslinti išsilavinimo reikalavimus asmenims, siekiantiems tapti jaunimo darbuotojais.</u> Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu apie pusę visų su jaunimu dirbančių darbuotojų (<i>iš 297 darbuotojų – 118</i>) neturi Įstatymo projekte siūlomo numatyti išsilavinimo, siūloma sudaryti galimybę jais dirbti ne tik turintiems aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinio darbo, psichologijos, socialinės pedagogikos, ugdymo mokslų studijas, bet ir turintiems kitą aukštąjį išsilavinimą, jei šie asmenys atitinka Įstatyme numatytus gebėjimus, patvirtintus jaunimo darbuotojo sertifikatu.<u>Įtvirtinti įstatymo lygmeniu jaunimo darbuotojų sertifikatą, kaip alternatyvų dokumentą, patvirtinantį teisę dirbti jaunimo darbuotoju, jei asmuo turi įgijęs kitą aukštąjį išsilavinimą (<i>šiuo metu sertifikatai išduodami Jaunimo reikalų agentūros direktoriaus nustatyta tvarka</i>).</u> Taip pat nustatyti sertifikavimo sąlygas, numatyti, kad šie sertifikatai asmenims išduodami nemokamai ir kt.<u>Patikslinti nepriekaištingos reputacijos reikalavimus,</u> taikomus jaunimo darbuotojui, ir su tuo susijusį specialių kategorijų asmenų duomenų tvarkymą. Jaunimo darbuotojai dirbs su nepilnamečiais, todėl jiems turi būti taikomi reikalavimai, numatyti Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, o organizacijoms, dirbančioms su jaunimu, yra svarbu suteikti teisę rinkti ir tvarkyti pretendentų į jaunimo darbuotojus ir jaunimo darbuotojų specialių kategorijų duomenis bei duomenis apie apkaltinamuosius nuosprendžius.<u>Sudaryti galimybę dirbti jaunimo darbuotoju Lietuvoje, turintiems užsienio valstybėje įgytą jaunimo darbuotojo profesinę kvalifikaciją,</u> kuri pripažinta Reglamentuojamų profesinių kategorijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.<u>Numatyti vėlesnę Įstatymo projekto įsigaliojimo datą – 2026-01-01,</u> nes reikės atnaujinti Įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. <p>Priimtam Įstatymo projekto įgyvendinimui (sertifikavimui) reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų (bus finansuojama iš SADM skiriamų asignavimų jaunimo politikos priemonėms įgyvendinti): 2026 m. – 30 tūkst. Eur, vėlesniais metais – po 10 tūkst. Eur (vieno asmens sertifikavimas, neįtraukiant mokymų, kainuos apie 250 Eur).</p>

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Rengėjų pasiūlyta Vyriausybės pozicija dėl Įstatymo projekto bei pasiūlymai jį tobulinti iš esmės laikytini tinkamais.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Rengėjai, siekdami išvengti neaiškumų, galinčių susiklostyti pereinamuoju laikotarpiu, siūlo Įstatymo projekte numatyti, kad jaunimo darbuotojų sertifikatai, išduoti iki Įstatymo įsigaliojimo, galioja 5 metus nuo sprendimo dėl sertifikato priėmimo datos. Asmenims, priimtiems į pareigas iki Įstatymo įsigaliojimo ir neturintiems nustatyto aukštojo išsilavinimo, reikalavimas turėti šį išsilavinimą ir jaunimo darbuoto sertifikatą netaikomas iki 2029-09-01.

Siekiant įvertinti Įstatymo projekte numatytų priemonių, susijusių su jaunimo darbuotojo profesijos reglamentavimu, tikslingumą, rengėjai yra atlikę jaunimo darbuotojui keliamų kvalifikacinių bei nepriekaištingos reputacijos reikalavimų proporcingumo vertinimą.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Dėl projekto pobūdžio (*teikiama Vyriausybės išvada dėl Seime svarstomo Įstatymo projekto*) viešosios konsultacijos nevykdytos. Tačiau siūlomos jaunimo darbuotojo profesijos reguliavimo priemonės plačiai derintos su suinteresuotomis nevyriausybėmis organizacijomis (Lietuvos jaunimo organizacijų taryba, Lietuvos jaunimo darbuotojų asociacija, Lietuvos atvirųjų jaunimo centrų asociacija, Nacionalinė jaunimo reikalų koordinatorių asociacija ir kt.).

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas suderintas su suinteresuotomis institucijomis (Jaunimo reikalų agentūra, Lietuvos savivaldybių asociacija, Užimtumo tarnyba) ir patikslintas pagal EIM, FM, ŠMSM, TM bei Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabas.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Socialinės politikos grupės pateiktas pastabas bei pakartotinai darbo tvarka suderintas su TM ir ŠMSM.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Daiva Buivydaitė-Garbštienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja